

akut betegellátó szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

akut betegellátó szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

To9001

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH FRKP/49-3/2007.

IV. A létesítő intézmény neve:

Semmelweis Egyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelménye:

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése:

akut betegellátó szakirányú továbbképzés acute patient care

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

akut betegellátó szakápoló acute patient care nurse

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

orvosés egészségtudomány, képzési ága: egészségtudomány

4. A szakirányú továbbképzésre történő felvétel feltétele az alábbi szakok valamelyikén szerzett oklevél:

a) Főiskolai szintű: ápoló
vagy
mentőtiszt

vagy

b) BSc Ápolás – betegellátás alapszak: ápoló szakirány
vagy
mentőtiszt szakirány

5. A képzési idő:

3 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

90

A képzés célja:

Olyan korszerű egészségtudományos szakmai, technikai és társas kapcsolati ismeretekkel és gyakorlati készségekkel rendelkező szakápolók képzése, akik az ápolás és betegellátás valamennyi szintjén szakképzettségüknek megfelelően a sürgősségi ellátó team egyenrangú tagjaként képesek a kritikus állapotú betegek önálló ápolására, ellátására.

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben

a) A szakirányú továbbképzés során megszerzhető ismeretek:

- **A reszuscitáció felismeréséhez és elsődleges kezeléséhez, állapot stabilizáláshoz, a reszuscitált beteg ápolásához szükséges ismeretek:**
  - triázs, betegosztályozás,
  - traumás, égett és tömegsérült betegek klinikuma, ápolása.
- **A diagnosztikus tevékenységhez szükséges ismeretek:**
  - anamnézis speciális szempontjai,
  - klinikai vizsgálatok menete,
  - laboratóriumi vizsgálatok,
  - monitorozási lehetőségek és rendszerek.
- **Az akut betegellátás során előforduló kórképek klinikai kórlefolrásának, kezelési lehetőségeik, valamint a társbetegségek jelentőségének ismerete:**
  - keringési elégtelenség és kezelése,
  - akut veseelégtelenség és kezelése,
  - akut májelégtelenség és kezelése,
  - neurológiai károsodások és kezelése,
  - gastrointestinális és anyagcsere elégtelenség és kezelése,
  - akut légzési elégtelenség és kezelése,
  - mérgezések és kezelése,
  - akut sepsis és kezelése,
  - peripartum szövődmények és kezelésük.
- **Az akut betegellátás során végzendő terápiás beavatkozásokkal kapcsolatos ismeretek:**
  - a biztonságos gyógyszerelés ismérvei,
  - antimikróbás gyógyszerelés,
  - haemoterápia,
  - folyadék és vasoaktív gyógyszerek adagolása,
  - a mechanikus szervtámogatás módjai, eszközei,
  - a homeostázis zavaraira utaló problémák és elhárításuk lehetőségei,
  - a kritikus állapotú beteg táplálkozási szükséglete
- **Perioperatív ellátással kapcsolatos ismeretek:**
  - klinikuma, ápolása,
  - speciális területei: trauma, szívsebészet, idegsebészet, transzplantációs sebészet.
- **A betegkomforttal kapcsolatos ismeretek:**
  - az akut megbetegedések fizikai és pszichológiai következményei,
  - interperszonális kapcsolatok sajátosságai,
  - fájdalom menedzsment.
- **A betegek haldoklásával kapcsolatos ismeretek:**
  - palliatív ellátás,
  - minimál terápia,
  - agyhalál,
  - szervdonáció.
- **Gyermekellátással kapcsolatos ismeretek:**
  - a gyermekkori akut megbetegedések sajátosságai,

- gyermekkori életveszélyes állapotok elsődleges ellátása.
- **A kritikus állapotú betegek transzportjának sajátos szempontjai.**
- **A betegek biztonságával kapcsolatos ismeretek.**
  - b) A szakirányú továbbképzési szakon végzettek
- **Reszuszcitáció, elsődleges kezelés területén alkalmasak:**
  - különböző akut megbetegedések rendszerezett és időbeli felismerésére, felmérésére és stabilizálására,
  - CPR kivitelezésére,
  - poszt-reszuszcitációs beteg ápolására,
  - triázs feladatok ellátására,
  - traumás betegek elsődleges ellátására,
  - égett betegek elsődleges ellátására,
  - tömegsérülések elsődleges ellátására.
- **Diagnózis felállítás területén alkalmasak:**
  - anamnézis felvételére, alapvető klinikai vizsgálatok elvégzésére,
  - EKG elkészítésére, a kapott eredmény elsődleges kiértékelésére,
  - megfelelő mikrobiológiai mintavételezésre,
  - vérgáz mintavételezésre, az eredmény elsődleges értékelésére,
  - különböző paraméterek trendjének monitorozására és értékelésére,
  - a klinikai észlelések és a laboratóriumi adatok integrálására differenciál diagnosztikai szempontból.
- **Betegségek kezelése területén alkalmasak közreműködni:**
  - a kritikusan súlyos betegek speciális akut állapotainak ellátásában,
  - a krónikus ill. társbetegségek befolyásoló szerepének felismerésében akut betegségek esetén,
  - a keringési elégtelenség felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - az akut veseelégtelenség felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - az akut májelégtelenség felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - a neurológiai károsodás felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - a gastrointestinalis elégtelenség felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - az akut légzési elégtelenség (ALI/ARDS) felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - a septicus beteg felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - a mérgezések felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében,
  - az életet veszélyeztető peripartum szövődmények felismerésében, kezelési módokat kivitelezésében.
- **Terápiás beavatkozások területén alkalmasak:**
  - biztonságos gyógyszeradagolásra,
  - antimikrobiális gyógyszeres terápia kivitelezésére,
  - vér és vérkészítmények biztonságos alkalmazására,
  - folyadék és vasoaktív/inotróp gyógyszerek alkalmazására a keringés támogatására,

- aktívan közreműködni a keringéstámogatás mechanikus eszközeinek alkalmazásában, önálló észlelésre,
- aktívan közreműködni az invazív és non-invazív légzési támogatás kivitelezésében, önálló észlelésre,
- aktívan közreműködni a veseptótló eljárások kivitelezésében, önálló észlelésre,
- az elektrolit, a glukóz és a sav-bázis háztartás zavarainak felismerésére és elsődleges ellátására,
- a tápláltság felmérésére és a táplálás kivitelezésére.
- **Gyakorlati beavatkozások területén alkalmasak:**
  - közreműködni: nehéz intubálásnál, intubált betegnél BAL végzésekor, percutan tracheostomia elkészítésében, thoracocentesis, mellkasi drainage kivitelezésében, sebészi artéria/véna preparáció során, centrális vénás katéterezés során, pericardiocentesis során, lumbálpunkció során, abdominális paracentézisnél,
  - Oxigén terápia alkalmazására különböző eszközökkel,
  - Fiberoszkópos laryngoszkópiás asszisztálás,
  - sürgősségi légút biztosítására,
  - endotrachealis leszívás kivitelezésére,
  - perifériás vénás katéterezés kivitelezésére,
  - artériás katéterezés kivitelezésére,
  - defibrilláció és cardioversio végzésére,
  - pacemaker terápia (transzvenosus/transthoracalis) kivitelezésére felügyelettel,
  - perctérfogat, hemodinamikai mérések kivitelezésére,
  - epidurális katéter kezelésére,
  - nasogastricus szonda behelyezésére,
  - sengstaken (vagy ezzel equivalens) szonda behelyezésére,
  - húgyúti katéterezés kivitelezésére.
- **Perioperatív ellátás területén alkalmasak:**
  - a nagy rizikójú betegek perioperatív ápolására, észlelésére, közreműködés a kezelésben,
  - a szívsebészeti betegek ápolására, észlelésére, közreműködés a kezelésben,
  - a koponyaműtött betegek ápolására, észlelésére, közreműködés a kezelésben,
  - a szerv transzplantált betegek ápolására, észlelésére, közreműködés a kezelésben,
  - a traumatológiai betegek perioperatív ápolására, észlelésére, közreműködés a kezelésben.
- **Betegkomfort területén alkalmasak:**
  - az akut betegség fizikai és pszichológiai következményeinek felismerésére, hatásainak minimalizálására a beteg és a család irányában,
  - fájdalom és delírium felismerésére, megelőzésére, kezelésére,
  - szedáció és neuromuszkuláris blokádnak alkalmazására.
- **Haldokló beteggel kapcsolatban alkalmasak:**
  - részvétel a terápia visszatartásáról vagy visszavonásáról döntő multidiszciplináris teamben,

- „end of life care” menedzselésére a beteg és a rokonság irányában,
- az akut betegek palliatív ellátására,
- agyhalál felismerésére,
- közreműködni a szervdonorok kezelésében, szervdonorok ápolására.
- **Gyerek-ellátás területén alkalmasak:**
  - gyermekkori akut betegségek felismerésére és az életet veszélyeztető sürgősségi állapotok kezdeti kezelésére az orvos megérkezéséig.
- **Transzport területén alkalmasak:**
  - gépi lélegeztetett beteg transzportjára az ellátó osztályon kívül.
- **Betegbiztonság, egészségügyi rendszer területén alkalmasak:**
  - napi ápolói vizitek vezetésére,
  - a helyi infekciókontroll szabályainak alkalmazására,
  - a környezeti veszélyek felismerésére, a beteg és a személyzet biztonságának elősegítésére,
  - a kritikus, nem várt események, szövődmények felismerésére, minimalizálására,
  - esetmegbeszélések szervezésére,
  - útmutatók, protokollok, ápolási csomagok alkalmazására, részvétel a kialakításukban,
  - súlyossági, állapotjellemző pontrendszerek alkalmazására.
- **Professzionizmus területén alkalmasak:**
  - hatékony kommunikációra a beteggel és a rokonokkal, az egészségügyi ellátó team tagjaival,
  - pontos és előírászerű dokumentáció vezetésére,
  - az egyén magánéletének, méltóságának, bizalmasságának és a törvényi szabályozásoknak figyelembevételére,
  - együttműködni és konzultálni a team tagjaival, a team-munka elősegítésére,
  - a betegellátás folyamatosságának biztosítására az információk hatékony átadásával,
  - a beosztott ápolók munkájának hatékony felügyeletére,
  - felelősségvisszavételre a biztonságos betegellátásért,
  - az etikai és a törvényes lehetőségek mérlegelésére a döntéshozatalban,
  - tanulási lehetőségek keresésére, új ismeretek alkalmazására az ápolási gyakorlatban.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- **probléma felismerő és -megoldó készség,**
- **rugalmasság, alkalmazkodóképesség a váratlan helyzetekhez,**
- **felelősségteljes munkavégzés, személyes felelősségvállalás,**
- **sikerorientáltság,**
- **igényesség, minőségi munkavégzés,**
- **elemző képesség és módszeresség,**
- **absztrakciós képesség,**
- **információk összegyűjtésének és feldolgozásának képessége,**
- **kritikus szemlélet,**

- széles körű szakmai műveltség,
- etikus magatartás,
- pozitív szemlélet,
- együttműködési, team munkában való munkavégzés képessége,
- önművelés képessége, igény a szakmai fejlődésre.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditértékek:

modul	kredit	százalék	min.	max.
<i>I. Szakirányú alapozó egészségtudományi ismeretek modul:</i>	<i>10 kredit</i>	<i>11,11 %</i>	<i>8 k</i>	<i>12 k</i>
Patofiziológia	5 kredit		8 %	13 %
Gyógyszertan	5 kredit			
<i>II. Szakirányú alapozó társadalomtudományi ismeretek modul:</i>	<i>6 kredit</i>	<i>6,66 %</i>	<i>5 k</i>	<i>7 k</i>
A sürgősségi ellátás jogi és szakmai környezete	2 kredit		5 %	7 %
Kommunikáció	2 kredit			
Munkahelyi krízishelyzetek	2 kredit			
<i>III. Szakirányú klinikai ismeretek modul:</i>	<i>40 kredit</i>	<i>44,44 %</i>	<i>36 k</i>	<i>45 %</i>
Reszuszcitáció, elsődleges betegellátás	4 kredit		40 %	50 %
Diagnosztika	5 kredit			
Szervi elégtelenségek felismerése és kezelése	9 kredit			
Terápiás beavatkozások	5 kredit			
Manuális gyakorlati beavatkozások	5 kredit			
Betegtranszport	2 kredit			
Perioperatív ellátás	5 kredit			
Gyermekellátás	3 kredit			
Haldokló beteg	1 kredit			
Betegkomfort	1 kredit			
<i>IV. Szakdolgozat modul:</i>	<i>4 kredit</i>	<i>4,44%</i>	<i>3k</i>	<i>9k</i>
Szakdolgozat	4 kredit		3%	10%
<i>V. Tanórán kívüli szakmai gyakorlat modul:</i>	<i>30 kredit</i>	<i>33,33 %</i>	<i>28%</i>	<i>32%</i>
Országos Mentőszolgálat	4 kredit		31 %	35%
Baleseti ambulancia	4 kredit			
Aneszteziológia	4 kredit			
Intenzív osztály	4 kredit			
Gyermekintenzív osztály	4 kredit			
Sürgősségi osztály	10 kredit			
Összesen:	90 kredit			

9. A szakdolgozat kreditértéke

4 kredit (9. pontban jelölt modul szerint)